

Запомнете!

Думите имат ***пряко*** и ***преносно*** значение.

Прякото значение на думата е основното ѝ значение.

При ***преносното значение*** на думата основното ѝ значение се пренася при сходство върху други предмети, действия, признаци.

Поетите и писателите често употребяват преносното значение на думите и речта става по-изразителна и по-въздействаща.

1 В кои изречения има думи, употребени в преносен смисъл?

а) Слънцето е със зачервени от съня бузи.
Слънцето се търкулна по ливадите, поизми се, освежи се и заспа.

(По Йордан Радичков)

б) Слънцето изгрява от изток.
Слънцето е звезда.

2 Подчертайте словосъчетанията, употребени в преносен смисъл.

Симеон има железен характер.
Ива е широко скроен човек.
Калоян е със златно сърце.
Баба има златни ръце.
Думата му е твърда.
Дядо е суров човек.

3 Какво означават думите, употребени в преносен смисъл?

Иво е твърда глава.
Попаднах в небрано лозе.
Нужна ми е една блага дума.
На митето му сече умът.
Пожънахме големи успехи.

4 В кой израз думата *„железен“* е употребена в преносен смисъл?

а) желязна врата;
б) железен характер;
в) железен мост.

5 Напишете по едно изречение с изразите:

остра дума

_____

дървен философ

_____

топъл прием

_____

остър ум

_____

посребрени коси

_____

LIVEWORKSHEETS

6 **В коя колонка са употребени изрази в преносен смисъл?**

а)	б)
тежки грехове	тежки чанти
високи успехи	високи планини
горчиви думи	горчиви плодове
Балканът пее.	Момичето пее.
Вятърът свири.	Детето свири.
Слънцето ме гали.	Слънцето грее.

7 **Свържете всеки израз със съответното му значение. Срещу двата израза долу запишете подходящи думи, с които се обяснява значението им.**

Има златно сърце.	***безделник***
Бос е в работата!	***несръчен***
Мери улиците.	***много добър***
Вързан в ръцете.	***неопитен***

8 **Покажете със стрелки в кое от значенията си са подчертаните думи в изреченията.**

Баба донесе ***сладки*** ябълки.

Този случай беше ***горчив*** урок за мен.

Начертах ***остър*** ъгъл.

Пряко значение
Преносно значение

9 **Прочетете откъса от приказката на Ангел Каралийчев.**

Запиши изразите, които са употребени в преносно значение.

Буца заседна на гърлото му, когато повлече шейната си към дома. През цялата вечер ходеше нацупен. И новогодишната баница с късметите не му се услади. Като си легна, дълго се въртя в леглото и не можа да заспи. Мама нощес си вади очите над тия ръкавички, а той изгуби едната още при първото си излизане.

Из „Топлата ръкавичка“, Ангел Каралийчев

10 **Запиши текста в тетрадката под диктовка.**

LIVEWORKSHEETS